FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 1

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, JANUARY 2, 1974

LETO. LXXV. — VOL. LXXV

P2 11/1980

Pregled važnejših novic zadnjih dni

Franco je imenoval bivšega notranjega ministra, 65 let starega Carlosa Ariasa Navarro za novega predsednika vlade namesto umorjenega Carrera Blanca. Režim je pokazal svojo odločnost in trdnost v lastni obrambi z objavo zapornih kazni od 12 do 20 let za 10 delavskih organizatorjev, obtoženih podtalnega delovanja za nasilni preobrat obstoječega stanja in dela za uvedbo komunizma.

*

Ruski pisatelj Aleksander Solženicin je zadnji petek objavil v Parizu svoje delo "Gulag arhipelag 1918-1956", v katerem popisuje sovjetska prisilna taborišča in ljudi v njih. Delo je pustil natisniti v Parizu, ko je sovjetska policija njegov del v Moskvi zasegla. Napovedujejo, da bo Moskva skušala nastopiti sodno proti založbi v Parizu, ker si pridržuje ZSSR vse pravice za natis del sovjetskih avtorjev v tujini. Tudi R. Solženicin verjetno ne bo ostal brez posledic za svojevoljen natis svojega dela v tujini.

*

Predsednik Nixon je podpisal zakon, ki odreja 375 milijonov dolarjev za podporo ustanovitvi in preskusu "organizacij za ohranjevanje zdravja", posebne vrste zdravstvenega zavarovanja, ki ga zavarovanci plačujejo s stalnimi prispevki. Zavarovanje jim nudi popolno temeljno zdravstveno oskrbo. Nixon je označil novi zakon za pomemben nov korak v splošnem zdravstvenem zavarovanju.

*

Herbert Stein, načelnik Sveta gospodarskih svetovalcev, je dejal, da bodo ZDA morale ustanoviti posebno agencijo za gospodarsko načrtovanje, kot ga imata Francija in Japonska, kar Svet, ki mu on načeluje, ne zmore več vsega in je zato zastarel.

*

Nekateri listi v Jugoslaviji so javno nastopili proti prodaji božičnih voščil z svetimi slikami. Ta voščila so bila natisnjena največ v Italiji in uvožena v Jugoslavijo. Gen. M. Pantelic je na zborovanju rezervnih častnikov označil koledar, ki ga je natisnila "Politika" v Beogradu in ki ima za vsak mesec naslikano po eno srednjeveško versko fresko, za "ideološko nesprejemljiv" in zahteval, da preiskava dožene, kdo je bil za natis teh koledarjev "odgovoren".

*

General Motors bo ta mesec zmanjšal produkcijo srednjih in velikih avtomobilov, ker je povpraševanje po njih padlo za 20%. S tem bo verjetno do prihodnje jeseni ukinjenih okoli 38,000 delovnih mest.

*

Z odpusti pri Trans World je bilo v zadnjih dveh mesecih odpuščenih skupno pri letalskih družbah doslej 15,500 oseb. Četudi so povečali dodelitev goriva letalskim družbam, te niso zmanjšale njegovih napovedanih omejitev in odpustov osobja.

*

Japan Air Lines so naročile 6 DC10-40 novih letal v skupni vrednosti 153 milijonov dolarjev. To je prvo tako naročilo kake večje letalske družbe od nastopa krize energije v oktobru.

*

Na glavno mesto Kambodže Phnom Penh so rdeči pognali zadnjo nedeljo tri rakete, namenjene predsednikovi palači in vili ameriških diplomatov. Nobena od teh ni bila zadeta, pač pa so rakete ubile 10 domačinov in povzročile požar, ki je uničil na stotine lesenih domov revnih prebivalcev.

*

Na področju Mekongove delte je prišlo v zadnjih dneh do kakega ducata spopadov med vladnimi in rdečimi silami. Po vladnem poročilu so imeli rdeči v njih 114 mrtvih, vladna stran 23, padlo pa je tudi 11 civilistov.

*

Velika Britanija bo ostala pri 3-dnevnem delovnem tednu vsaj skozi ves januar, pa četudi pride do sporazuma s premogarji in železničarji pri pogajanjih, ki so se danes začela. Električni delavci so že pretekli petek sklenili obnovo rednega dela. Zaradi teh delavskih sporov, zvezanih z omejitvijo producije, je vlada omejila delovni teden na tri dni, ker je prišla do zaključka, da ni na razpolago dovolj energije za redno obratovanje industrije.

*

Tekom štirih dni od preteklega petka zvečer do včeraj je bilo v prometnih nesrečah mrtvih 396 oseb, med tem ko so jih napovedovali 470 - 570.

Ladje z oljem čakajo pred pristanišči ZDA

Ko se dežela bori s pomanjkanjem olja, čakajo pred njeno vzhodno obalo polne ladje olja, ker v pristaniščih ni prostora.

NEW YORK, N.Y. — Dežela je sredi krize energije, odrejena je bila dodelitev olja in njegovih produktov, napovedana prodaja gasolina na nakaznice, pri tem pa je olja toliko, da ne vedo kam z njim. Pred pristanišči naše vzhodne obale čakajo ladje polne olja, ker ni prostora za njihov pristanek v pristanišča, pa tudi ne prostora v oljnih tankih za novo olje. Vsi so namreč polni!

Obalna straža in predstavniki oljnih družb tega položaja nič ne taje, pripominjajo pa, da je med ladjami z oljem več takih, katerih kapitani skušajo na svojo roko dobiti za svoje olje čim boljšo ceno.

Milo vreme in spoznanje potrebe po varčevanju z oljem sta vzrok, da so tanki z oljem polni in da primanjkuje prostora za sprejem novega. Vodniki javne uprave obalnih držav so v skrbeh za zadostno oskrbo z oljem, ko ladje ne morejo v pristanišča in izložiti svoj tovor. Oljne družbe izjavljajo, da bodo težave premagane in da tudi čakanje ladij pred pristanišči ne bo vplivalo na ceno olja, ki ga nosijo. Prodajanje olja "na črno" v takem obsegu je po zatrjevanjih oljnih družb pretvegano.

Vremenski prerok

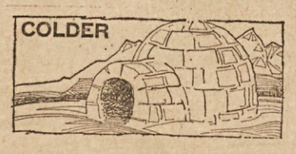

Mrzlo z verjetnostjo snežitve proti večeru. Najvišja temperatura okoli 22 F (-6 C).

Novi grobovi

Antonia Lukanc

Po več srčnih napadih je umrla v soboto popoldne v Euclid General bolnici Antonia Lukanc, 698 E. 159 St., stara 76 let, rojena v Trebnju na Dolenjskem, od koder je prišla v Ameriko leta 1912. Njeno dekliško ime je bilo Peterlin, preje pa je bila poročena Alic. Zapušča moža Johna in otroke Eleanor Femec, Daniela Alica, Mildred Drake, Mario Svrga, Olgo Legan v Floridi, Helen Gosnik, Johna Lukanca ml. in Sylvio Duerr v Kaliforniji, 19 vnukov in 7 pravnukov. Bila je članica Oltarnega in Roženvenskega kluba fare Marije Vnebovzete, Podružnice št. 10 SŽZ, Društva št. 103 ABZ in Društva št. 22 ADZ. Pogreb bo danes ob 8.15 iz Zeletovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9. uri nato na pokopališče Vernih duš.

Anton Tomazic

V Fairview splošni bolnici je preteklo nedeljo umrl Anton Tomazic, 19671 Monterey Ave., star 74 let, mož leta 1970 umrle Štefanije, oče Williama, stari oče Mary Ellen, Williama, Ann Marie, Stephanie, Michele in Christine. V Jugoslaviji zapušča pokojnik eno sestro. Rojen je bil v Jugoslaviji, od koder je prišel v Ameriko leta 1920, zaposlen pri Skrl Tool and Die Co. Pred 10 leti je stopil v pokoj. Bil je član društva št. 1 ABZ. Pogreb bo danes ob 1. popoldne iz Zeletovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. na Lakeview pokopališče.

Ivana Rome

Včeraj, na Novega leta, dan je umrla v Euclid General bolnici Ivana Rome, 19010 Kewanee Ave., rojena leta 1893 v Sloveniji, vdova po možu Egidiju, mati Edwarda, Stanleyja in Mildred, 5-krat stara mati in 2-krat prastara mati, sestra Johna Lukana v Jugoslaviji, Mrs. Mary Zupin in Rose Matko. Ure kropljenja v sredo od 7. do 9. zvečer in v četrtek od 2. do 4. pop. in od 7. do 9. zvečer. Pogrebna maša bo v petek ob 9.30 v cerkvi Marije Pomočnice. Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd. ima v oskrbi pogrebne priprave.

Potniški železniški promet naj bo boljši

Meddržavna trgovinska komisija je izdala nove odredbe o potniškem železniškem prometu.

WASHINGTON, D.C. — Meddržavna trgovinska komisija je izdala svoje prvo podrobno odredbo o potniškem prometu na železnicah. V njej zahteva uvedbo rezerviranja sedežev 24 ur na dan, prosto hrano in hotelsko sobo za potnike, ki so zaradi zakasnitve vlakov zamudili zvezo za nadaljevanje poti.

Sedeži naj bodo v bodoče rezervirani ne le v prvem razredu, ampak tudi v splošnem. Hrana in pijača naj bo na razpolago v vseh vlakih, ki vozijo 2 uri in dalj. Poskrbi naj se za posebno pomoč starim in pohabljenim, posebej naj bo tudi urejeno ravnanje in pregledovanje prtljage.

Načelnik komisije G. M. Stafford je dejal, da je cilj nove uredbe pospešiti gibanje za potovanje z vlaki, zlasti v času krize energije. Pravila krijejo vse vlake in ves promet med posameznimi mesti.

CAR ENERGIJE — William E. Simon je direktor vsega napora za reševanje krize energije.

Države in občine dobe večjo vlogo pri rabi odvišne delovne sile

Predsednik je pred koncem leta podpisal zakon o zaposlitvi in vežbanju nezaposlenih, ki prinaša večji del teh programov na države in krajevne uprave.

SAN CLEMENTE, Kalif. — Predsednik Nixon, ki se mudi tu za novoletne počitnice, je podpisal v Kongresu izglasovani zakonski predlog za zaposlitev in vežbanje nezaposlene delovne sile "z velikim zadovoljstvom", kot je sam dejal.

Novi zakon napravlja konec krpanju, ki je bilo v običaju v zadnjem desetletju, kar zadeva vežbanje in zaposljevanje nezaposlene delovne sile, je pripomnil Nixon ob podpisu zakona.

Nova ureditev pomeni kompromis med Kongresom in Belo hišo v uporabi zveznih sredstev za preskrbo zaposlitve delovne sile, ki je brez rednega dela in dohodka. Kongres je hotel program nadaljevati, Bela hiša ga je hotela ukiniti. Svoje stališče je spremenila, ko je postalo očitno, da kriza energije lahko število brezposelnih, ki je padlo na okoli 4.7% v zadnjih mesecih, požene navzgor.

V predelih, kjer bo brezposelnost presegla 6.5% tri mesece zapored, bodo del brezposelnih zaposlili iz zveznih sredstev pri raznih javnih delih. Uprava te pomoči bo v rokah državnih in krajevnih oblasti, te bodo odločale, kako hočejo odvišno delovno silo uporabiti. V zakonu je predvidenih za te vrste javna dela 1.5 bilijona dolarjev. Za prihodnje proračunsko leto je Nixon napovedal, da bo v ta namen predložil Kongresu 250 milijonov več.

Japonski podpredsednik pride v ZDA na posvete o olju in arabskih ciljih

TOKIO, Jap. — Podpredsednik vlade Takeo Miki se je vrnil s Srednjega vzhoda, kjer se je pogajal z vodniki arabskih držav in dosegel, da so ti Japonski priznali položaj "prijateljske države", ki ima pravico do vsega arabskega olja, ki ga potrebuje.

Takeo Miki bo prišel prihodnji teden v ZDA, kjer naj bi razlagal arabske želje in skušal te prodati kot "novo politiko" Japonske ZDA.

V Washingtonu mu ne napovedujejo lepega sprejema, če je to njegovo poslanstvo.

GOLDA MEIR OHRANILA VEČINO, TODA MANJŠO

Vladna koalicija strank pod vodstvom Golde Meir je pri volitvah v Izraelu pretekli ponedeljek ohranila večino v parlamentu, toda ta je nekaj manjša, kar pomeni vladno oslabitev.

TEL AVIV, Izrael. — Glasovnic vojaštva še vedno niso pregledali in prešteli, toda po ostalih izidih parlamentarnih volitev v ponedeljek je očitno, da je Delavska stranka, ki jo vodi Golda Meir, ostala najmočnejša stranka v parlamentu. Za njo je glasovalo 39.9% vseh volivcev in v parlamentu bo imela vsaj 51 poslancev od skupno 120. Pred štirimi leti je Delavska stranka dobila skupno 42.6% vseh glasov in 56 poslancev. Oslabitev je precejšnja, toda stranka je še vedno najmočnejša in bo imela v novem parlamentu v sedanji strankarski povezavi še vedno sposobno večino za redno vršenje vladnih poslov. V starem parlamentu je imela sedanja vladna koalicija pod vodstvom Golde Meir 76 od 120 poslancev, v novem jih bo imela verjetno le 70.

Odgovorna za arabsko iznenadenje

Vlada Golde Meir nosi odgovornost za arabsko iznenadenje v oktobrski vojni, ki bi skoro postalo usodno za Izrael. Odgovornost je posebno na Delavski stranki, kateri pripada predsednica vlade sama, pa tudi obrambni minister Moshe Dayan. Vlada in vojaški vodniki so imeli na razpolago podatke o arabskih vojaških pripravah, pa jih niso jemali resno.

Enostavno niso verjeli da mislijo Arabci "zares", ker so bili tako prepričani v izraelsko vojaško premoč in nepremagljivost. To prepričanje je vodilo izraelske vojaške vodnike tudi v prvo preslabo pripravljeno protiofenzivo na Sueški fronti, ki je zato propadla.

Posledice za Ženevo

Oslabitev Delavske stranke pri ponedeljkovih volitvah bo imela svoje posledice tudi pri pogajanjih za pomiritev z Arabci v Ženevi, ki so se začela pretekli mesec pod načelstvom ZDA in ZSSR.

Delavska stranka je za kompromis, je voljna vrniti Arabcem večji del njihovega ozemlja, zasedenega po Izraelu v junijski vojni 1967 in v oktobrski 1973.

Narodna verska stranka, ki je poleg Liberalne in Delavske v vladni koaliciji, hoče ohraniti "zgodovinsko Palestino" pod oblastjo Izraela, je torej proti vrnitvi desnega brega Jordana Jordaniji. Liberalna stranka je za vrnitev.

Pri volitvah je okrepila svoje moči opozicija, ki je proti popuščanju Arabcem in proti vrnitvi zasedenega arabskega ozemlja. Povezana desničarska opozicija Likud je dobila skupno 27.4% glasov, med tem ko so v njej sedaj povezane skupine dobile pri volitvah leta 1969 le 25.98%.

Nova vlada se bo morala oziratí na razpoloženje javnosti pri pogajanjih v Ženevi. Zaveda se, da do pomiritve in sporazuma z Arabci ne more priti brez vrnitve zasedenega ozemlja. Za tako odločitev bo morala najprej dobiti podporo doma, predno jo bo smela v Ženevi sprejeti. Na popolno vrnitev vsega zasedenega ozemlja ne misli nobena stranka v Izraelu, vse so odločene ohraniti pod oblastno Izraela ves Jeruzalem in vsaj del Golanskega višavja.

Razgovori se danes nadaljujejo

Danes je v Ženevi nov sestanek med izraelskimi in egiptskimi vojaškimi predstavniki. Upajo, da bo mogoče sedaj naglo doseči sporazum o odmiku obojih oborozenih sil, ki naj ustvari širši vmesni pas pod nadzorom čet Združenih narodov. To naj bi preprečilo nove spopade med egiptskimi in izraelskimi oboroženimi silami in tako utrdilo premirje.

Obrambno tajništvo za preskušanje raket preko dela celine ZDA

Pretekli teden je obrambno tajništvo objavilo načrte za preskušanje raket Minuteman z oporišča v Montani proti cilju na Pacifiku.

WASHINGTON, D.C. — Naše oborožene sile so doslej preskušale vseh vrst rakete največ z oporišča Vandenberg v Kaliforniji preko Pacifika. Sedaj so izdelale načrte za preskušanje medcelinskih raket Minuteman neposredno s samega njihovega oporišča in z moštvom, ki je tam v stalni pripravljenosti. To naj bi pokazalo uspešnost, točnost in učinkovitost naših medcelinskih raket. Seveda bi se poskusi vršili brez atomskih glav.

Sovjetska zveza prekuša na ta način svoje rakete že okoli 10 let, med tem ko so se ZDA temu odrekale delno zaradi odpora v javnosti in Kongresu. Sedaj je Kongres baje pripravljen odobriti za take preskuse potrebna sredstva in jih tudi odobriti.

Preskusi naj bi bili izvedeni z oporišča Malmstrom v Montani preko držav Idaho, Oregon in Kalifornije daleč proti jugozahodu s ciljem na Phoenix otoku, južno od ravnika na Pacifiku. V okviru sedanjega načrta bi vzstrelili štiri rakete Minuteman II v letu 1974 in štiri v letu 1975.

Malo upanja za uspeh SALT II. v letu 1974

WASHINGTON, D.C. — ZDA in ZSSR se v Ženevi v Švici pogajajo o dogovoru o omejitvi strateškega jedrskega orožja. Novi dogovor naj bi nadomestil onega, ki sta ga lani v Moskvi podpisala Brežnjev in Nixon za dobo 4 let.

Pogajanja so zapletena in so jih za konec leta prekinili in jih bodo nadaljevali prihodnji mesec. Predvideno je bilo, da bodo uspešno končana letošnje leto, pa so sedaj prišli do prepričanja, da bo to težko doseči. Pogajanja so obsežnejša in dosti bolj zapletena, kot je bil njihov prvi del v Helsinkih in na Dunaju, ki se je l. 1972 zaključil s podpisom začasnega sporazuma v Moskvi.

— Brazilija je postala neodvisna država 7. septembra 1822.

Iz Clevelanda in okolice

Iz bolnišnice—

Poznani rojak John Alich, 6722 Bonna Avenue, se je vrnil iz St. Vincent Charity bolnišnice in se najlepše zahvaljuje vsem sorodnikom in prijateljem za številne bodrilne kartice, molitve in pozdrave, posebno pa č. g. Josephu Boznarju za obisk v bolnici. Zdravje se mu počasi vrača. Želimo mu hitrega okrevanja!

Proračun za okraj Cuyahoga $262.5 milijonov—

Okrajni komišenerji so odobrili za leto 1974 proračun v obsegu 262.5 milijonov dolarjev, nekako 3% več, kot je znašal lanski.

Župan Perk pozval Guv. Gilligana, naj razveljavi imenovanje—

Mestni župan R. J. Perk je zadnjo soboto pozval guv. J. Gilligana, naj razveljavi imenovanje H. Metzenbauma za zveznega senatorja Ohia namesto W. B. Saxbeja zaradi njegovega spora z zvezno davkarijo. V demokratskih krogih so ta poziv označili za "čisto politiko". Kazal naj bi Perkovo namero za vstop v volivni boj za zveznega senatorja v prihodnjem maju in novembru. Nekateri republikanci sodijo, da bi bil župan R. J. Perk najmočnejši republikanski senatorski kandidat.

Seja—

Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima danes popoldne ob dveh sejo v šoli sv. Vida. Po seji bo zabava.

Novo leto so čakali na Public Squaru—

Zamisel župana R. J. Perka o čakanju na novo leto na Public Squaru je kar dobro uspela. Preko 20,000 ljudi se je zbralo na županovo povabilo na Silvestrov večer sredi mesta in ob pripravljem sporedu in zabavi veselo končalo staro leto in stopilo v novega.

Iranski šah hoče rabo olja omejiti na industrijo

DUNAJ, Avstr. — Iranski šah, ki je v prvi vrsti odgovoren za izredno povišanje cen olja v preteklem tednu, je izjavil tu, da naj bi industrijsko razviti svet uporabljal olje le kot surovino v industriji, ne pa za kurjenje stanovanj in za pogon avtomobilov.

Omejitev uporabe na industrijo bi lahko podaljšala sedaj znane zaloge na 300 let, med tem ko bodo te zadostovale komaj za 30 let, če bomo olje uporabljali v sedanjem obsegu tudi za vse druge namene.

Iranski šah Reza Pahlevi trdi, da je olje "preveč plemenito" za rabo v strojih ali za kurjenje stanovanj. — Mož utegne imeti prav, če upoštevamo nove cene, ki so več kot štirikrat višje, kot so bile pred komaj enim letom!

Novega letala za enkrat v Evropi ne bodo gradili

LONDON, Vel. Brit. — Angleži, Nemci, Švedje in Španci so hoteli graditi skupaj novi "Europlane", ki bi letel izredno tiho in bi služil v prvi vrsti za medkrajevne in druge krajše polete.

Ko je nastopila težava pri oskrbi z oljem, so se razmere na trgu tako spremenile, da so pogodbeniki svoje načrte odložili, dokler ne bo položaj jasnejši.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Managing Editor: Mary Debevec
NAROČNINA:
Združene države:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Kanado in dežele izven Združenih držav:
$20.00 na leto; $10.00 za pol leta; $6.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $6.00 na leto
SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$20.00 per year; $10.00 for 6 months; $6.00 for 3 months
Friday edition $6.00 [illegible] one year.
SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO
83 No. 1 Wednesday, Jan. 2, 1974

Cerkvica vrh gore - cerkvica bela . . .

(Ob 900-letnici Bele cerkve na Dolenjskem.)

Prelepa Krška dolina na Dolenjskem bo letos slavila praznik, ki je pridržan le redkim slovenskim sodobnim faram: 900-letnico, odkar se prvikrat v zgodovinskih virih omenja fara v Beli cerkvi. Pravilno je torej, da se tega pomembnega dogodka spominjamo že sedaj in nanj še posebej opozorimo ameriške rojake iz Bele cerkve in okolice. Kot iz drugih krajev stare domovine so tudi od tam premnogi odhajali v Ameriko iskat sreče in boljšega življenja, ali pa sredstev, da z njimi spet obnove obubožano domačijo. Baje so bili časi, ko v vasi ni bilo niti ene hišne številke, ki ne bi imela vsaj enega družinskega člana v Ameriki.

"Cerkvica vrh gore, cerkvica bela . . ." poje cerkvena pesem in človeku se nehote zazdi, da je v resnici namenjena Beli cerkvi ob Krki. Z vrha griča zre na najlepši del Dolenjske. Pred razgledovanjem se odpre dolina Krke od Novega mesta do Krškega in Gorjancev. Sedem gradov se vidi iz njenega stolpa, Pleterje, Kostanjevica in drugi; pa še prelepi Vinji vrh, kjer je pravi in edini pristni dolenjski cviček doma.

Bela cerkev ima častitljivi naslov sedeža prafare, kar pomeni, da segajo njeni početki v dobo ali na zelo blizu dobe pokristjanjevanja Slovencev. Domače ljudsko izročilo ve, da sta sveta brata Ciril in Metod potovala v Rim skozi Belo cerkev in tam maševala v domačem jeziku. Zgodovinsko je to popolnoma možno, kajti takratna "slovenska magistrala" ni bila drugega kot stara rimska cesta, ki je vodila iz Panonije v Oglej in torej tudi iz Celja in Vidma ob Krki mimo Kostanjevice in Bele cerkve skozi Trebelno proti Emoni, sedanji Ljubljani.

Pomembno je tudi dejstvo, da sta sveta brata naletela ob Krki na razmeroma malem prostoru na dokaj gosto naseljeno slovensko krščansko ozemlje, kjer še danes obstojajo prafare Sv. Križ, Kostanjevica, Št. Jernej, Bela cerkev in Trebelno (poleg drugih bližnjih prafarnih sedežev, ki pa so bili odmaknjeni od takratne rimske ceste). Kraj je bil verjetno za postanek tembolj vabljiv, ker je bilo ozemlje med Celjem in Brežicami, kot vse kaže, redkeje naseljeno (znane so samo štiri prafare ob tamkajšnji poti: Bela cerkev, Laško, Videm in Leskovec). Gostoto naseljenosi ob Krki potrjujejo tudi zgodovinska dejstva, da se med Belo cerkvijo in Kostanjevico že v najstarejših časih omenjajo slovenski kosezi, slovensko plemstvo, ki je imelo pravico volitve in ustoličevanja koroških vojvod že od pradavnih časov.

Tudi zemljepisni položaj Bele cerkve je bil v tistih časih dokaj ugoden. Krka, ki je v tisoč letih polagoma menjavala svojo smer, je v srednjem veku tekla skoro mimo cerkve. To izpričujejo razvaline pristanišča za čolne, ki so razvažali blago po Krki in Savi na Hrvaško in obratno. Na živahne trgovske zveze kaže tudi kovnica, ki jo je v 13. stoletju ustanovil v bližnji Kostanjevici sam oglejski patrijarh. Naj še omenimo, da je do srede 12. stoletja Bela cerkev stala tik ob hrvaški meji, dokler niso višnjegorski grofje, potomci sv. Heme in zatorej vsaj delno slovenske krvi, razširili meje Kranjske preko Gorjancev v današnjo Belo krajino.

O časih med prvim potovanjem svetih bratov skozi Belo cerkev in prvem zapisku v njej leta 1074, ko se prvič uradno omenja v zgodovinskih virih, nam na splošno pove zgodovina le malo. Ne vemo, kako je Bela cerkev prestala madžarske navale, ki so pričeli nekaj desetletij po obisku svetih bratov in trajali do srede 10. stoletja. Nedvomno pa je trpela opustošenja kot vsi drugi kraji ob stari rimski cesti, po kateri so Madžari vdirali na Primorsko in v Furlanijo. Po vsem tem pa, kar vemo, vidimo, da je pred 900 leti imela Bela cerkev za seboj že dobršen del slovenske zgodovine.

Ime pa, kot ve ljudsko izročilo, so ji dali sami Turki. Cerkev je namreč posvečena apostolu Andreju in bi se morala po njem imenovati, kot je pač običaj. Zgodilo pa se je, da so Turki ropali okoliške vasi, ko je neki Turek zapazil na griču cerkev sv. Andreja. "Tam je še ena bela cerkev . . ." je zaklical tovarišem. Je pa cerkev v splošnem dobro prestajala turške vpade, kajti zaradi svojega naravnega položaja je bila lahko branljiva. In čuvala jo je tudi Krka. Del, ki teče mimo Bele cerkve, je še danes izredno globok in Turki so se tega predela najrajši izogibali.

Danes je cerkev skoraj okostje. Med zadnjo svetovno vojno je pogorela, vsa notranjščina je bila uničena in kar je ostalo, so le zvonik, oboki in strop. Od nekdanjih treh zvonov je eden popolnoma razpokal med požarom. Ostala dva, od katerih je veliki počen,, mali pa okrušen, so farani spet potegnili v zvonik, da pojeta pesem Bele cerkve nad večno Krko. Potrebne so seveda tudi nove orgle, stranski oltarji, temeljita popravila na glavnem oltarju in na vsem stropu. Farani zbirajo denar za obnovo cerkve, a dela je veliko in delavcev malo. Čemu ne bi pomagali še mi?

Bogomir Chokel

BESEDA IZ NARODA

IZPOD ZVONA SV. ŠTEFANA IN OKOLICE

Že smo v letu 1974. S kakšnimi občutki ste vstopili v novo leto in kakšne dobre sklepe ste storili? Pri dobrih sklepih je pač večkrat tako, da jih hitro pozabimo. Pravijo, da je pot v pekel posuta z dobrimi, a neizvršenimi sklepi. Nisem delal kakšnih načrtov, niti kakih posebnih dobrih sklepov, le to sem sklenil, da bom nadaljeval to kolono tako dolgo, dokler bo kaj soli v glavi in bom mogel kavsati po mašini . . .

Ali smem vam, ki to pisanje berete, nekaj svetovati in kar naj bi bil vaš letošnji poseben dober sklep? Ohranite pri hiši dober katoliški tisk: Ameriško Domovino — vsak dan nam prinaša dobro branje, dnevne novice, poučno, včasih tudi zabavno branje. Poglejte okrog pri sosedih-Slovencih, ali imajo tam ta naš dnevnik. Poskusite pridobiti novega naročnika. Tudi "Slovenska država", mesečnik iz Toronta, bi naj bila tam, kjer le morejo. Potem pa verski mesečnik "Ave Marija". Po tolikih letih izhajanja je potrebno, da list krepko podpremo z naročnino in s pridobivanjem novih naročnikov. Prav je, da vzamemo v roke tudi "Katoliške Misijone", da zvemo, kako naši slovenski misijonarji in misijonarke sejejo seme božje besede in obdelujejo božjo njivo v tujem svetu. Ne smemo pozabiti na knjige Mohorjeve družbe. Zdi se mi, da nekaj manjka pri slovenstvu v naših družinah, če ni tam dobrega slovenskega tiska. Tam, kjer se več ne zanimajo za tiskano slovensko besedo, slovenstvo počasi vene in zvodeni. Če boste ta dober sklep izvršili, ste veliko napravili.

Božični prazniki so za nami. Ni bil bel Božič, ampak brozga in dež. V naši slovenski naselbini smo te praznike prav lepo obhajali. V nedeljo pred Božičem so spet prišli otroci Slomškove slovenske sobotne šole in lepo sodelovali pri maši z molitvijo in petjem. Vsa pohvala velja skrbnim slovenskim staršem, ki svoje otroke pripeljejo v cerkev, nekateri prav od daleč. Zapomnite si: Vsaka četrta nedelja je nedelja naših slovenskih otrok.

Za polnočnico smo imeli letos latinsko mašo, katero je daroval župnik p. Tomaž. Pevci so pod vodstvom Janeza Arka in dr. Fišingerja pol ure pred polnočnico peli lepe slovenske božične pesmi, tudi latinske mašne pesmi bi bile v čast kakšni katedrali. Pri slovenski maši ob 8. zjutraj so spet peli otroci Slomškove šole pod vodstvom ge. Fanike Humar. Še p. Alojz, ki je maševal, je bil ganjen in je dal zasluženo pohvalo otrokom in članom cerkvenega pevskega zbora. Ob 10. dop. je bila slovesna slovenska maša. Veliko truda so vložili pevci in oba voditelja cerkvenega pevskega zbora, da so nam pripravili tako lepo slovensko petje za praznike. Dokler bo donela slovenska pesem v tej naši cerkvici, bo še živelo slovenstvo, čeprav nekaterim to ne diši preveč . . .

Ne smemo pozabiti tudi božičnega programa slov. radijske ure v soboto, 22. dec. Ludvik in Corinne Leskovar sta izbrala prav lep program. Slišali smo poleg Ludvika in Corinne tudi Toneta Gabra, njegovo hčerko Katico s kratko deklamacijo ter nadebudno Leskovarjevo m l a j š o: gdč. Miriam, ki bo letos graduirala na višji šoli, in njenega brata Tončka.

Za praznike je odšel v večnost nekam na naglo vzgleden slovenski mož g. Jožef Oblak. Bil je član Društva najsv. Imena. Pogreb je bil na božično bilijo.

V Chicagu so gostovali jugoslovanski plesalci Ivo Lola Ribar skupine. Na programu ni bilo niti enega slovenskega plesa, dasiravno je poročevalec Chicago Today omenil tudi slovenske plese. Nič zato. Slovenci pač ne spadamo v balkanski koš.

V Ljubljani je bila pred vojno prodajalna, ki se ji je reklo: "Daj-dam". To se pravi: plačaj, pa boš dobil. Tudi pri nas v Ameriki imamo v Washingtonu "Daj-dam". Bogataši so prispevali težke milijone za volivno propagando sedanjega šefa dežele, zato pa tudi dobijo vse, kar želijo za povračilo . . .

Ali veste, kaj je vaška klepetulja? Povsod jih je polno. Tudi v Chicagu. Tudi v naši okolici doma smo jo imeli. Dolga, suha, jezična, opravljiva. Povsod je bila zraven, povsod je vtaknila svoj nos vmes in opletala z jezikom kakor krava z repom. Nihče je ni rad srečal. Delala je zdraho po vsej vasi. Kako ji je bilo ime? Micka, Maruša, Minka, Mara, vseeno, zame je bila le — vaška klepetulja — Urša. Pa so ji zagodli. Nekdo jo je potegnil in povedal, da je v sosednji vasi nagloma umrla njena prijateljica, tudi Urša. Verjela je in jo je šla proti večeru kropit. Pa ji pride ob vaškem vodnjaku, kjer so vaške klepetulje prale umazano perilo drugih, naproti Urša. Kar pograbilo jo je in je zavpila: "Ježeš, pomagaj! Rajnka Urša pride po mene!" in jo je ucvrla proti domu. Urša, njena prijateljica pa za njo. Tudi ta je kričala: "No, počakaj, no, kaj je narobe." Kako se je zgodba končala, ne vem. Le sosedje so se smejali . . .

Naj bo dovolj za danes. Vsem čitateljem in štajercem prav lepe pozdrave

Vaš
"Toti Štajerc"

Cerarjeva mati so umrli

CLEVELAND, O. — Cerarjeva mama, Terezija Cerar, so dočakali 91 let. V četrtek, 20. decembra zjutraj, je kar v spanju prenehalo biti srce prej vedno živahni in neugnani Cerarjevi materi. Poleti sem zadnjič z njo govoril in mi je takrat v nekaj stavkih povedala izredno zgodbo bridkih udarcev usode na njeno družino. Očeta je izgubila, ko je bila še čisto majhen otrok. Oče je postal žrtev balkanske vojske, ko je stara Avstrija pošiljala tudi slovenske fante in može v boj nad Turke. Mož Peter je padel v prvi svetovni vojski leta 1915 v Karpatskih gorah, sin pa je padel v drugi svetovni vojski, ko je v domovini divjala tudi komunistična revolucija. Ob koncu druge svetovne vojske, v kateri so komunisti v domovini zanetili tudi komunistično revolucijo, je bila Cerarjeva mama stara 63 let, ko je morala zapustiti ljubi dom in posestvo ter bežati v tujino, da si rešijo vsaj življenje. Sledila so težka begunska leta po siromašnih taboriščih in barakah, dokler niso leta 1951 s svojimi prišli v Ameriko v Cleveland. Cerarjeve matere nikdar nismo videli slabe volje. Še pri 80 in več letih so pridno delali in nabirali za nič koliko dobrodelnih namenov, širili slovenske knjige, nobene slovenske prireditve niso zamudili. V zadnjih letih so imeli Cerarjeva mati dva najljubša doma - svoj dom in cerkev sv. Vida.

S Cerarjevo mamo se je med nami zopet utrnil pristni vzor starega slovenskega rodu. Trdo življenje in trpljenje nikdar ni moglo potlačiti te preproste kmečke žene. Trden značaj, ki je zrastel iz prirode slovenske zemlje, ji je izbrusil načelno prepričanje, ki ga vrtinci zmedenih časov niso mogli premakniti in pokvariti. Učenost se marsikdaj more veliko naučiti iz poštene, naravne preprostosti. Takšna je bila Cerarjeva mati . . .

Rojena je bila v Sostrem pri Ljubljani, mati pok. Petra, č. sestre Mary Celine v Avstriji, Ivane Okorn v Brooklynu, Franka Cerar, Frančiške Steiner in Kristine Rihtar, 27-krat stara mati in 36-krat prastara mati. Vsi njeni bratje in sestre so umrli pred njo. Bila je članica Oltarnega društva in Marijine legije fare sv. Vida. Cerarjeva mama so v življenju veliko dobrega storili za dobre namene in tudi niso mislili na sebe, ko so čutili, da jim življenje ugaša. Želeli so, da bi se jim ob smrti ne poklanjalo rož, pač pa darovalo za duhovniški naraščaj in za misijone.

Zapustila nas je po postavi majhna, a po svojem srcu velika žena. V svojem življenju si je zaslužila veliko več kot to skromno priznanje. Ni se bala umreti, ker je nič ni težilo in si je v življenju nabrala bogato popotnico za plačilo v nebesih.

Jože Melaher

Odhod tirolskega župnika

INDIANAPOLIS, Ind. — Dne 16. januarja 1905 je šel župnik Jožef Konrad iz Kirchbichla na Tirolskem kakor po navadi ob štirih popoldne v cerkev pred tabernakelj, da opravi uro češčenja in premišljevanja. Komaj začne, omaga in izdihne in se nič več ne prebudi.

Neki možakar, ki je bil tedaj v cerkvi, je stopil iz klopi in mu hotel pomagati. Toda ni bilo več pomoči. Župnikova glava je slonela na knjigi premišljevanja, knjiga pa je bila odprta ravno na strani, kjer je bil naslov: "Premišljevanje o smrti in priprava nanjo!"

Ali ni taka smrt, četudi nagla, vpričo Jezusa v tabernaklju med premišljevalno molitvijo o zadnji uri lepa in ganljiva?

Kaplanu Maksu Hellwegerju v Briksnu na Južnem Tirolskem je smrt prerezala nit življenja med previdevanjem bolnika. Bilo mu je šele 41 let. Prinesel je sveto popotnico bolniku dne 1. marca 1905. Odpiral je nebeška vrata umirajočemu bolniku, pa je poklicala smrt tudi njega.

Janez Kovačič

S poti po Evropi

VIII.

MILWAUKEE, Wis. — Čez reko Arno v Firencah je zgrajenih več mostov, najstarejši in najbolj zanimiv je most "Ponte vecchio", zgrajen v 10. stoletju. Most ima na eni strani majhne hišice s prodajalnami, na drugi pa Vassari hodnik za pešce. Ena najlepših gotskih cerkev v Italiji je cerkev sv. Križa — "Santa Croce". V tej cerkvi je poleg umetniških slik in kipov tudi znana Giottova freska "Kronanje Brezmadežne Device Marije". V spodnjih prostorih cerkve počivajo mnogi cerkveni in posvetni veljaki, med njimi, ki imajo grobnice vdelane v stene, so tudi italijanski učenjak astronom G. Galileo, slikar in kipar Michelangelo Buonarroti, operni skladatelj Gioacchino Rossini in politični genij, diplomat in odrski pisatelj Niccola Machiavelli. V tej cerkvi bi moral počivati tudi največji italijanski pesnik Dante Alighieri, ki pa so ga radi takratnih političnih sovražnosti položili k večnemu počitku v mestu Ravenni.

Podali smo se na grič "Piazzale Michelangelo", od koder je krasen pogled na Firence in okolico. Kdor je bil v Firencah, pa ni bil na Trgu della Signoria", ni bil v Firencah, kajti ta trg v starem delu mesta je eden najlepših umetniških dosežkov toskanske prestolnice. Tod v bližini je par poti, kjer piše: Tod je hodil Dante in na majhnih plaketah so napisane Dantejeve misli.

*

Zadnji dan v Firencah smo se z avtobusom v ranih jutranjih urah peljali v eno uro oddaljeno mesto Pisa, kjer smo si ogledali mogočno stolnico in svetovno znani, občudovani poševni stolp (leaning tower) ter se tudi povzpeli na njega. Jaz sem se pri četrtem ovinku obrnil in koračil počasi navzdol, ker sem imel sitnosti z dihalnimi organi. Po ogledu in okrepčilu smo se proti večeru vrnili v Firence, kjer smo se na trgu "Republica" razšli vsak na svojo stran.

Z ženo sva šla v bližnjo elegantno razsvetljeno restavracijo, kjer je bila odlična hrana, odlična postrežba in odlična cena. Po večerji sva se vrnila na trg Republica, kjer se je vršil koncert mestne godbe, ki je zabavala domačine in mnogoštevilne turiste. Ko sva tako hodila po čudoviti močni Firenci, sva prišla pred cerkvijo Santa Croce, kjer na desni strani cerkve stoji velik, v kamen izklesan kip italijanskega genija pesnika Božanske Komedije Dantea Alighierija. Ko sem gledal ta razsvetljeni spomenik, sem se spomnil, da je naš pisatelj Tine Debeljak v knjigi Dante-Pekel v uvodu omenil, da je bil Dante prvi DP oz. politični begunec-emigrant, zgled in simbol vsem tistim, ki morajo tavati po svetu z domovino v srcu izven njenih meja. Radi takratnih političnih in drugih nasprotnih misli je Dante moral bežati iz svojega rojstnega mesta Firence. Oblastniki so mu zagrozili, če se ne vrne domov na zagovor v 10 dneh, bo žgan na grmadi tako dolgo, da bo umrl. Seveda Dante se ni vrnil, temveč je iskal zavetje v Veroni in potem v Raveni.

Kasneje so mu prijatelji iz Florence sporočili, da bo tudi njega osrečila amnestija. Moral bi pač plačati gotovo denarno kazen ter se podvreči obredu kesanja, to je: iti bos v spokorni procesiji s sramotno mitro na glavi z vozom v katedralo. Dante je s ponosom in energično odvrnil: Ne, to ni pot, da se povrnem v domovino. Tudi tukaj, kjer sem, lahko svobodno gledam sijajoče sonce in zvezde. Ponosen sem na izgnanstvo, izgnanstvo, ki mi je naloženo, smatram za čast.

Nikdar več se ni vrnil v rodno mesto. Umrl je leta 1321 v Raveni, kjer so mu zgradili sarkofag, v katerem počiva in katerega čuvajo kot največji zaklad mesta. Florenčani so večkrat zahtevali in prosili za njegove ostanke, da jih prenesejo v rodni kraj Firence. Niso jih dobili. Ravenčani so odgovorili, če ga niste hoteli živega, tudi mrtvega niste vredni. In tako je še danes. Razlika je samo v tem, da ga danes ne časte samo Italijani, temveč ga slavi ves svet.

*

Drugo jutro zgodaj smo v avtobusu obkrožili Rim in drveli po odlični "sončni" velecesti proti Neaplju. Med potjo smo se ustavili pod hribom mesta Orvieta, kjer smo pili vino te pokrajine in jedli italijanski pršut. Ko smo nadaljevali pot, smo se za kratek čas ustavili v soteski, pri hribu, kjer je znani in bogati samostan Monte Cassino. Tam so se v drugi svetovni vojni krvavo bili Nemci in zavezniki, dokler Nemci niso bili uničeni od zavezniških vojaških sil. Poleg Angležov so bili v tej borbi največji junaki Poljaki, ki so se borili pod generalom Andersonom. Še danes se vidijo ogromni bunkerji v skalnatih soteskah kot spomin na grozote druge svetovne vojne. Nato smo nadaljevali pot proti Neaplju.

(Dalje sledi)

L. G.

VESTI IZ SLOVENIJE

"Slovenijales" v ZDA

"Slovenijales" je odprl v Atlanti, Ga., svoj četrti obrat v ZDA za sestavljanje pohištva, ki ga izdelujejo v Sloveniji, pa nato v posameznih kosih pripeljejo v ZDA, kjer ga sestavijo in nato prodajajo. Prevoz pohištva je v razstavljenem stanju enostavnejši in cenejši, manjša pa je tudi uvozna carina.

V letu 1973 je podjetje "Slovenijales" prodalo v ZDA svojih izdelkov v skupni vrednosti 12 milijonov dolarjev.

Predjamski grad ima obilo obiskovalcev

Znameniti Predjamski grad, bivališča slavnega Erazma Predjamskega, si je leta 1973 ogledalo preko 64,000 ljudi, 11% več kot leta 1972. Poleg Bleda je to najbolj obiskani grad v Sloveniji.

Kljub tolikemu obisku v gradu ni nobenega večjega gostišča. Obiskovalcu nudijo le vodstvo po gradu, nikdo pa se ni pobrigal, da bi mu nudili tudi kaj dobrega za pod zob in prijetnega za grlo.

Za 10% dražje

V letoviščih ob slovenski obali so se domenili s tujimi zastopstvi za obisk naših letovišč, da bodo cene v letu 1974 za 10% višje od onih v letu 1973. Ceniki bodo cene navajali le v dinarjih in ne v tujih valutah, kot je bilo v navadi doslej.

Z letali domov za praznike

Letalsko podjetje Innex Adria je pred prazniki napravilo na dan po 48 poletov s svojimi 6 letali DC-9, da je prepeljalo iz Frankfurta, Duesseldorfa, Koelna in drugih mest Zahodne Nemčije domov tisoče delavcev, ki so hoteli preživeti praznike s svojimi družinami.

Večina se je odločila za letala, ker je to najhitrejši način potovanja, s katerim se je mogoče izogniti gneči na cestah in železnicah. Polet iz Frankfurta v Ljubljano in nazaj stane le 1,600 dinarjev.

Sedaj seveda hiti zopet vse nazaj na delo, kajti delo zamuditi v teh časih ni priporočljivo, če ni res trdnega vzroka. Delodajalci so postali izbirčni, ko ni nikjer več take hude delovne ihte in potrebe po pospešeni produkciji.

Invalidi

V Sloveniji je 130,000 invalidov, morda celo več. Invalid je domala vsak deseti Slovenec. Zaposlenih jih je le malo; ti predstavljajo le 2.3% delovne sile.

Podjetja iščejo in dajejo prednost pri zaposlovanju zdravim in mlajšim. Kljub temu, da je sprejeta že cela vrsta načel o pomoči prizadetim, ostajajo invalidi v ozadju.

Pripravljajo zakone, po katerih bodo temeljne organizacije dela dolžne zaposliti tudi invalide. Za manjšo storilnost bodo dobile posebne dotacije.

Podjetja, ki takih primerov ne bodo imela, bodo dolžna podpirati ostala s posebnimi prispevki.

Josip Jurčič:

CVET IN SAD

Izviren roman

TRIDESETO POGLAVPE

Konec

Gluhi Matijec na Zabrezju je izpod velicega kozolca, kjer je vozove premikal, škiljavo pogledal po mladem gospodu, ki je denes silo jezen obraz nosil. "Kaj mu je?" gre vprašat Barbo. A stara dekla mu pripoveduje, da je bil gospod baron tu, z njim sta se menda sprla. "Ti gosposki ljudje, ki toliko učenosti požro v se in znajo še na sveto pismo brati, kakor sam gospod fajmošter, kregajo se mej seboj tako kot mi, to sem že večkrat slišala." Matijec sicer ni razumel, kaj je rekla Barba, a odgovoril je po svoji šegi tako kakor kdo, ki dobro sliši: "Sem dejal, ka-je, da se drži, kakor da bi mu bila mačka mlade snela."

Vendar denes Barba ni bila dobro podučena. Gospod se z baronom ni prepiral. Njegova slaba volja je pa pač res bila nasledek razgovora z baronom.

Ta je bil namreč prišel na Zabrezje in prosil Leona, naj mu obljubi neko dobroto storiti. Leon mu obljubi z uvetom, če mu bode mogoče. Potem mu baron govori:

"To ste gotovo že slišali, da se tisti vaš profesor na pošti ženi, da jemlje ono sestrično moje neveste. Ker njegov dopust hitro izteče, bode, kakor sem čul, poroka prav skoro. Vidite, to meni jako ugodno prihaja. Prilika je, da jaz prej k svojemu namenu pridem. Kolikor sem potipal, tudi stari nema mnogo proti temu ugovarjati. Deklico pregovoriti— no, to me ni strah; vsaka misli, če je prej, bolje je; že poznam ta svet. Ali prej mora vendar glavna stvar uravnana biti. O tej pa se nisem še razgovoril s starim in tu bi vas pomoči prosil, ker ste najboljši njegov hišni prijatelj in moj, kakor upam."

"In kaj vam je glavna stvar?" vpraša Leon.

"No! Denar! Jaz nisem poet, temuč realen mož, veste, ki se ne ženi na ljubezen in srečo in tista brbljanja. Denar! Jaz vem, da ga stari ima in da je hčer njegova jedinica. Ali, prijatelj, prvič jaz denarja precej potrebujem, ker imam nekaj dolgov in me manihejci že preganjajo, da se jih bojim; drugič pa, če se nič ne dogovorimo ali če stari premalo obeta, kdo mi je porok, da se potem, ko mu hčer odide iz hiše, stari osel še ne ženi in mene ob moj denar pripravi. Zato hočem jaz varno hoditi. In zakaj bi ne? Moj socijalni položaj v svetu že toliko velja, da tiste groše odvaga, zatorej mi Gorec niti zameriti ne sme, če ga vprašam: stari, koliko mi šteješ s hčerjo."

Leon odločno odbije prošnjo, da bi v tem kaj posredoval, skoro malo osorno. Baron naredi nekoliko osupnen obraz, reče, da bode storil to sam, kar mu on neprijateljsko odreka in odide na pošto.

Prej, ko je Leon slišal, da se moži Pavlina, do katere je vendar najtoplejše simpatije imel, ni bil tako protiven, kakor zdaj, ko je slišal, da bode tudi Matilda tako brž v zakon stopila in s kom? S tem brezsrčnim, sebičnim človekom, ki tako naravnost pove, da jemlje bolj njen denar nego njo! Izkušnjavo je v sebi čutil, tja iti in ubogo, dobro deklico svariti, podučiti, naj ne vrže poštenega, nedolžnega srca človeku, ki je notranje brez duše in brez vsega blažjega, le vnanji videz in prevara.

Ali vendar je zopet videl, da nima pravice, vtikati se kot svetovalec v tuje stvari, pa tudi da ne gre in da je nevarno. Ničesar mu ni ostalo, nego deklico milovati. Poleg tega pa mu je bilo tako čudno, da se več dni ni mogel odločiti iti na pošto h Gorčevim.

Nazadnje pa vendar ni mogel drugače, ubral je pot pod noge, dostikrat hojeni pot na pošto. Pred hišo je dobil Matildo.

"Bali smo se že, da smo vam kaj naredili, tako dolgo vas več ni bilo. Na vse zadnje bi bili imeli še Pavlinino možitev brez vas praznovati," reče ona.

"In vašo? Slišal sem, da bode ob jednem. Vaš ženin sam mi je to povedal," odgovori Leon.

"Moje ne bode. Ni ob jednem ni kedaj in ženina nimamo nič, da boste vedeli," reče ona odločno in se obrne proč.

"In baron?"

"Čujte! Če nečete, da vas nikdar več ne pogledam, ne imenujte mi nikoli več tega človeka."

"Zakaj?"

"Vi ste sitnež; bodo vam že drugi povedali, ali mene naj tačas ne bode zraven, da veste."

Preko dvora pride Gorec in istotako kakor hči okara mladega soseda, da ga tako dolgo ni bilo. Vajen je bil prej vedno videti ga. Matilda je bila med tem v hišo odšla in Leon je priliko dobil vprašati, je li res razdor mej baronom in Matildo. Stari mu potrdi in pristavi, da je prav vesel, ko je tako prišlo, ker zdaj, ko ga je bolj spoznal, ne bi ga rad imel za zeta.

"Hotel je z dekletom vred tako veliko vsoto denarja, kakršne res nemam pripravljene in je zdaj tudi ne dobim drugače, nego če posestvo zadolžim. To mi je pa vendar hudo. Do starosti sem brez dolga gospodaril, a zdaj naj bi na stare dni dolgove delal za hčer, ki tako vse dobi, kadar me ne bode več, ker seboj tudi jaz ne ponesem ničesar, nego kar mi bode sama pod glavo dela. Tako sem njemu odgovoril in tako sem tudi deklici razložil, katero sem bil k najinemu razgovoru poklical. Vem, da bi se bili tudi veselili, ko bi jo bili videli, kako mu je vrata pokazala za vselej, ko je slišala, kake pogoje mi stavi. Vesel sem je bil, da se je vse v meni smejalo. Prav kakor kakov dečko. Ne bi bil mislil, da je tako pametna."

Tako je Gorec pripovedoval, ko sta v hišo šla k druzim.

Leon je to poročilo z velikim veseljem poslušal. Ponoči pa potem ga je obšel nekov trden sklep, kateri je izvršil takoj drugi dan, ko je zopet na pošto prišel.

Izpazil je namreč Matildo, ko je bila sama. Prijel jo je za roko, da mu uiti ni mogla in ji rekel s žaljivim glasom, ki je bil pa nekoliko neroden, ker se je tresel in je prihajal z zardelega obraza:

"Gospodična, meni se zdi, da bi bilo vendar dobro, da se vi s Pavlino vred možite. Nič se ne hudujte, jaz ne mislim onega, jaz mislim drugega, ki od očeta želi samo vas. Če ste zadovoljni, daljte mu desnico, pred vami stoji, prav zares."

"Jutri, denes sem še na onega preveč huda," odgovori ona, a mu da zahtevano desnico.

"Denes, denes!" sili on.

"Jutri," trdi ona, iztrga se mu in ta dan je ni bilo več videti.

Drugi dan je bil Leon zopet tu, in pripovedovali so mi, da ne zastonj. Tudi Barba je morala nekaj takega slišati, ker pripovedovala je svojim prasičem, da jih ne bode več dolgo pitala, ker pride nova gospodinja v Zabrezje, pod novim ukazovanjem pa ona ne služi, kratko ni malo ne.

KONEC.

Delovna sila

WASHINGTON, D.C. — Leta 1820 je bilo na farmah zaposlene okoli 72% celotne delovne sile v ZDA, leta 1950 pa le še 12%.

KOLEDAR

društvenih prireditev

JANUAR 1974

12. — **Slovenski športni klub** pripravi "Zimski večer" v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Začetek ob 7.30.

19. — **"Pristavska noč" v Slov.** narodnem domu na St. Clair avenue.

26. — **Društvo Kristusa Kralja** št. 226 KSKJ bo praznovalo 45-letnico obstoja z večerjo.

FEBRUAR

3. — **Klub slov. upokojencev na** Holmes Avenue priredi večerjo s plesom v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Začetek ob 5. popoldne.

16. — **Federacija Ameriških** Slovencev priredi banket in ples v SND na E. 80 St. Začetek ob 5. uri.

16. — **Federacija Klubov slovenskih** ameriških upokojencev priredi banket v SND na E. 80 St. Začetek ob 5. uri.

17. **Slovenska šola pri Sv. Vidu** pripravi nedeljsko kosilo v avditoriju.

23. — **Dramatsko društvo Lilija** priredi Maškaradni ples v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Začetek ob 8. zvečer. Igrajo "Veseli Slovenci".

APRIL

20.—**DSPB TABOR priredi svoj** spomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7.30 zvečer.

27. — **KONCERT PEVSKEGA** ZBORA KOROTAN ob 7.30 zvečer v SND na St. Clairju; po koncertu zabava s plesom.

MAJ

12. — **Slovenska šola pri Sv.** Vidu priredi Materinsko proslavo.

JUNIJ

13., 14., 15. in 16. — **Farni karneval** pri Sv. Vidu.

OKTOBER

19. — **Klub nevburških slovenskih** upokojencev priredi večerjo in ples v SND na E. 80 St.

NOVEMBER

24. — **Dawn Choral Group poda** svoj letni koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue v Euclidu. Začetek ob 4. popoldne.

KULTURNE DROBTINICE

I

Slovenski institut — Slovenian Research Center of America že dolga leta vzdržuje stike tudi s slovenskimi avtorji po raznih državah in skuša njihova dela vsaj bežno registrirati tudi v slovenskih ameriških časopisih, navadno pod naslovom "Kulturne drobtinice". Omenjamo predvsem tiste knjige, ki jih večina listov še ni zabeležila, da tako ne bodo pozabljene v slovenski ameriški kulturni kroniki. Zadnja čase se je spet nabralo precej takih knjig, ki pričajo, da slovensko pero še ni omagalo in slovenska kultura na vseh področjih še dozoreva v novo klasje.

* * *

Skoraj istočasno s Trubarjevo "Cerkovno ordningo", o kateri poročamo posebej, smo dobili novo knjigo slovenskega ameriškega pisatelja Janka Roglja — zbirko črtic pod naslovom "Svoji k svojim". Je to že tretja knjiga izpod Rogljevega peresa, ki je izšla pri Državni založbi Slovenije. Kot njegovi "Kruh in srce" in "Skrivnostni klic" je tudi "Svoji k svojim" važna — to pot satirično-humoristična — izpoved slovenskega ameriškega rojaka, ki se je nad pol stoletja udejstvoval v slovenskem društvenem in kulturnem delovanju v Ameriki.

Janko Rogelj je bil prvi urednik časopisa Enakopravnost, dolgoletni predsednik Ameriške bratske zveze (SBZ), soustanovitelj in režiser vodilne dramske družine "Ivan Cankar", predsednik Slovenskega narodnega doma in Slovenske narodne čitalnice na St. Clairju, pisec leposlovnih in zgodovinskih člankov in "Pričetne zgodovine Slovenskega narodnega doma", tajnik Slovenskega Sokola v Clevelandu in sodelavec "Slovenskega biografskega leksikona" v Ljubljani in več let tudi eden najpridnejših sodelavcev Slovenian Research Centra v Ameriki, da omenimo samo nekaj najvaženjših mejnikov v njegovem življenju. Lani je poleg drugega dragocenega gradiva poklonil našemu institutu tudi vezane letnike časopisa Nova doba in pristavil, da ve, da bodo tu najbolje služili svojemu namenu. Sodelavcu Janku k njegovi najnovejši knjigi iskreno čestitamo, istočasno pa upamo, da nam bo napisal še knjigo svojih bogatih spominov, kot je to pred desetletji storil vseskozi zaslužni dr. Frank Kern, v krajši obliki pa tudi marljivi kulturnik in izseljenski pisec in plodni sodelavec pri knjigi o clevelandskih Slovencih osemdesetletnik Frank Česen. Zdaj slišimo, da piše knjigo spominov tudi Jankov naslednik pri Enakopravnosti in vodilni kulturni delavec Vatro Grill. Zelo prav bi bilo, če bi svoje spomine opisali še drugi slovenski izseljenci pionirji in jih bodisi objavili v knjigah ali periodičnim tisku, ali vsaj napravili xerox kopije za arhive v Ameriki in Ljubljani.

* * *

Mrs. Elsie Desmond Rudman, ki jo starejši čitatelji poznajo kot marljivo dopisnico listov Nova Doba, Scoop in drugih, je glavna avtorica in urednica nad petdeset strani obsegajoče knjige "Wickliffe in Action", kjer je zbrala zgodovinske podatke o tej naselbini od začetka do današnjih dni. V Wickliffu živi tudi precej Slovencev, najbolj razveseljivo pa je, da ima to mesto tudi mladega slovenskega župana Johna Yanesha, ki se je tako uveljavil, da je bil letos ponovno izvoljen brez tekmeca za županski naslov. Elsie že dolga leta pridno zbira podatke nele o Wickliffu, ampak tudi o vseh važnejših ameriških zadevah, o katerih poroča ameriški tisk. Njena klet je velika zasebna referenčna knjižnica, ki jo pogosto obiskujejo študentje od blizu in daleč. Že več let tudi marljivo pregleduje vse časopise in dela izrezke in zapiske o Slovencih, pri čemer je skupaj z znanim narodnim delavcem Jožetom Zelletom neprekosljiva sodelavka našega instituta.

Ko nam je pred dobrim letom Janko Rogelj poklonil nad trideset vezanih letnikov Nove dobe in smo obupovali, kje najti čas, da bi vse letnike pregledali in vse važno še vključili v knjigo o clevelandskih Slovencih, se je takoj ponudila Elsie, da bo to delo opravila ona. Več mesecev je vsako prosto uro porabila za to in izpisala vse potrebne podatke na kartoteko, ki nam je omogočila izrabo tega gradiva. Spomnil sem se, kako nekateri, ki hočejo biti v javnosti znani kot veliki organizatorji in koordinatorji, niso na prošnje za kak naslov, podatek ali kratek prevod iz svoje "špecialitete" v angleščino niti odgovarjali, preprosta slovenska gospodinja pa je medtem toliko napravila v zavesti, da je njeno delo potrebno in koristno za Slovence. Če se nam je prav v Ameriki brez fondov in kakršne koli druge pomoči posrečilo zbrati najbogatejšo zbirko o slovenskem življu in podvigih po svetu, ki bo gotovo imela velik pomen za Slovence tudi čez sto let in več, se moramo zahvaliti predvsem požrtvovalnim sodelavcem kot so Elsie, Jože Zelle in več desetin drugih, ki jih bomo skušali postopoma predstaviti slovenski javnosti.

* * *

Pred leti se nam je iz Trsta oglasil mladi slovenski študent Boris Pangerc in nam povedal, s kakim navdušenjem zasleduje članke o slovenskih podvigih po svetu, ki tudi na mejah pomagajo pobijati usodni slovenski manjvrednostni kompleks. Ponudil nam je svoje sodelovanje in prosil za navodila. Kmalu je začelo iz Trsta prihajati gradivo: cele strani iz italijanskih časopisov, ki so opisovali "svoje" državne prvake, niso pa povedali, da so to Slovenci, pa tudi slike, zaslišanja in drugi dragoceni podatki. Poleg rektorja Jezernika, dr. Feyana in nekaj univerzitetnih profesorjev je mladi Boris postal naš najplodnejši sodelavec v Italiji. Letos pa nas je Boris razveselil s svojo prvo pesniško zbirko "Anfora časa", ki jo posveča svojim ameriškim rojakom "z željo, da bi slovenska beseda v tujini nikoli ne zamrla". Boris je že več let vneto sodeloval tudi pri Mladiki, Mostu in drugih revijah, poleg pesmi pa je za Literarne vaje prispeval tudi svoje linoreze in bil zanje celo nagrajen. Ni težko soglašati z Zoro Tavčar, ki piše, da se Boris "v času, ko se je na slovenskem Parnasu utaborila škandalistika, predstavlja s toplim čustovanjem, s pietetnim odnosom do usode in do zemlje in kultivirano pesniško govorico". Boris trenutno študira slovensko in italijansko književnost na univerzi v Ljubljani, posvetiti pa se namerava profesuri v Trstu. K njegovi lepi zbirki mu iz srca čestitamo in prav nič ne dvomimo, da bo s svojim idealizmom in talenti še mnogo dobrega storil za narod, ki mu je zvest nele v besedi, ampak tudi in predvsem v delu za njegovo kulturno rast in ugled.

Edi Gobec

(Dalje prihodnjič)

ČISTA MESTA — V komunistični Kitajski se silno prizadevajo za snago. Na sliki vidimo ženski na malih strojih pri čiščenju ceste v Šanghaju.

Komunistični vodniki se posvetovali v Moskvi

MOSKVA, ZSSR. — Pred Božičem so bili zbrani tu vodniki sovjetskih satelitskih držav v Evropi, pa tudi zastopnika Kube in Mongolije. Njihove posvete je vodil glavni ideolog sovjetske Komunistične partije Mihail Suslov, kar naj bi pomenilo, da je šlo v prvi vrsti za ideološka in partijska vprašanja.

Iz poročil sovjetskega časopisja je razvidno, da so se razgovarjali o skupnem komunističnem odgovoru in upiranju zahodnim zahtevam po vzpostavi obširnejših in prostejših stikov med svobodnim demokratičnim in komunističnim svetom. Komunistični vodniki vidijo v teh zahodnim zahtevah načrt spodkopavanja temeljev komunističnega reda v svojih državah, zato se mu upirajo in zato naj bi se zbrali, da bi izmenjali svoje skušnje in izdelali načrte za čim uspešnejši boj proti zahodni "zaroti".

Govorili so o nujnosti evropskega varnostnega dogovora, pa tudi o odnosih na državni ravni.

Tako se je E. Gierek, vodnik Poljske, razgovarjal z Brežnjevim tudi o pospodarskih stikih in sodelovanju.

Vodniki 9 komunističnih držav naj bi govorili tudi o sklicanju svetovne komunistične konference, ki naj bi jo Moskva imela že nekaj časa v načrtu. Njen cilj naj bi bil izključiti L. R. Kitajsko iz komunističnega občestva.

Vzrok je bil jasen

WASHINGTON, D.C. — Leonid I. Brežnjev je komunističnim vodnikom satelitskih držav, ki so bili pred Božičem na posvetovanjih v Moskvi, dejal, ko so ga spraševali o moskovskem posredovanju za končanje vojne na Srednjem vzhodu in o podpiranju naporov za pomiritev Arabcev in Izraelcev, da so ruski vojaški strokovnjaki, ko so pregledali položaj na fronti ob Sueškem prekopu, prišli do zaključka, da bi Izrael pri novem spopadu z Egiptom po vsem sodeč nad tem zmagal.

Sovjetska zveza je Egipt opremila z modernim orožjem za vojno v oktobru, pa mu nato nadomestila v tej vojni uničeno moderno orožje in mu dodala še novo. Četudi je večji del tega orožja plačan, Moskva ne mara, da bi ga Izraelci v novem spopadu uničili.

Trdijo, da je Sovjetska zveza dobila več bilijonov dolarjev, ki so ga dale za nakup orožja Savdija, Kuvajt, Libija in Abu Dabi.

Tihotapce mamil v Iranu čaka smrt

TEHERAN, Iran. — Skupina policije, ki preganja trgovino z mamili, je prijela dva tihotapca s količino opija v vrednosti kakih 2 milijonov dolarjev. Po iranskih zakonih se trgovanje z mamili kaznuje s smrtjo.

Prijeta sta bila pri dejanju, zato je obsodba in kazen neizbežna.

Prijatel's Pharmacy
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212

MALI OGLASI

STANOVANJE V NAJEM
popolno prenovljeno kot sobno stanovanje se odda na E. 66 St. in St. Clair Ave. Kličite 881-9243 od 7. do 9. ure zjutraj.

MED NAPRODAJ
Dober med naprodaj. Pripeljemo na dom vsak čas, podnevi ali ponoči. KE 1-1549.
FRANK BOZIC
19075 Meredith Ave.
Euclid, Ohio 44119
—(3)

V najem
Oddam 5-sobno stanovanje spodaj na E. 71 St.
Kličite 881-3095
—(1)

Five rooms down
For rent in St. Christine parish, carpeted and garage.
Call 731-5409
(1)

Iščejo stanovanje
Dva odrasla bi rada dobila 4 ali 5-sobno stanovanje ali hišo od E. 169 do E. 185 St.
Kličite 933-8026
—(1)

Help Wanted Male

Help Wanted Male

MACHINIST
Company paid benefits. Overtime. Day shift.
FREDON CORP.
531-1780
(3)

PUNCH PRESS OPERATORS and GRINDERS SHEET METAL MECHANICS
to work on sheet metal fabrications and electrical cabinets Steady work. Company paid benefits. Interviewing 8 AM to 11 AM.
FORMWELD PRODUCTS CO.
1530 Coit Ave.
go south on E. 152 St. to end of St.
(x)

JANITOR WANTED
Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available. (x)

Help Wanted — Female

Iščemo starejšo žensko
Da bi skrbela za starejšo ženo v 3-sobni apartment.
Kličite 431-0400
(1)

Išče žensko
Rada bi dobila žensko, ki potrebuje dom, da bi si delile dom v Eastlake, Ohio.
Kličite 946-3079
(4)

General Office Work
Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628
(x)

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ
Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali žensko, z znanjem slovenščine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pismeno.
AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio 44103
431-0628

Johan Bojer:

IZSELJENCI

Ola ni bilo z njimi, materin ljubljenček je sedel na njegovem tovoru. Še zmeraj je živel v nekaki skupnosti z učiteljem. Ali to leto se je nameraval prav zares ločiti od njega. Zdaj bo dobil denar, da si bo kupil par volov. In razen tega si bo postavil kočo, ko se bo vrnil iz mesta.

Dan je bil vse bolj vroč. Morali so se ustaviti in nekaj jesti. In tudi volom so morali dati nekaj ur počitka. Potem se je pričela spet ista počasna vožnja preko neskončne planjave. Zvečer so napravili ogenj in skuhali kakor po navadi kašo. Nazadnje so legli vsak pod svoj voz. In tema in zvezdnato nebo sta se bočila nad njimi.

Tretjega dne pa so daleč na obzorju zagledali nekaj, kar se je premikalo v isti smeri kakor oni. Bila je vrsta z žitom naloženih voz iz neke druge naselbine z druge strani sveta. Proti večeru so dosegli vojaško cesto in tedaj je bilo volom lažje. Ali zdaj so se morali neprenehoma umikati, da so mogli drugi tovorni vozovi, v katere so bili vpreženi po štirje hitri konji, mimo njih. S stranskih potov je prihajalo v vrstah več in več voz. Nastala je dolga proga tovornih voz, ki je bila na potu v mesto. Potem so srečali vrsto voz, ki je bila že tamkaj. Možje so imeli rdeče obraze od pitja. Peli in razgrajali so in pokali z biči.

Ali tik pred mestom so stali vozovi nagosto stisnjeni. Tega dne ni bilo mogoče več priti dalje. Po vseh ulicah so bile enako dolge vrste, voz pri vozu. Morali so čakati, da so prišli na vrsto. Vsak tovor je moral biti stehtan in zložen pri žitnem elevatorju. Morten in njegovi tovariši so se morali ustaviti dobršen kos poti zunaj mesta. Možje so pokakali na tla, gledali drug drugega in se smejali.

"No, kaj praviš k temu?"

"Pravim, da se moramo namazati s potrpežljivostjo."

Ob čakajoči vrsti voz pa so se klatili prekupčevalci z žitom. Opazovali so ljudi in jim ponujali žganja. "Poslušajte, ljudje božji, čemu bi stali tukaj in čakali do sodnjega dne?" je dejal tak prekupčevalec. "Čakati morate najmanj tri dni, da pridete do tehtnice! In cene padajo vsak dan, telegrafsko sporočilo imam s čikaške borze. Prodajte rajši meni. Danes še lahko dam osemdeset centov za mernik, ali jutri, stavim, jih bo samo še šestdeset." In potegnil je iz žepa listnico in mahal tem prerijskim ljudem, ki že leto in dan niso videli nobenega denarja, z bankovci pred očmi. Mnogo jih je nasedlo. Morten je hodil okrog svojih ljudi in govoril: "Le nobenih neumnosti! Počakali bomo."

Čakati, da. Volov ni bilo mogoče izpreči. Kadar se je prednji voz premaknil malo dalje, mu je bilo treba slediti. Voli in ljudje so morali jesti kar na mestu in biti noč in dan na cesti, dokler niso prišli na vrsto.

Štirikrat so se morali tako peljati v mesto. Toliko so to leto lahko oddali pšenice. Seveda bogastvo to še ni bilo, ampak čevljar Bo je vendarle dobil svoj denar. In pri vsaki vožnji so vzeli s seboj kaj domov. Za vsakega par volov, nov plug, kosilni stroj, nekaj vreč oglja, da bodo vsaj o božiču mogli kuriti z njim, ko bo pritisnil prerijski mraz. Predvsem seveda niso pozabili živeža za dolgo zimo. In Per Foll je imel še šiling, da je kupil Ani naprsno iglo. Anders pa je kupil za Olufa in zase vrvice za ribolov in materi nov mlin za kavo.

Ali četrtič je Ola Vatne vendar moral z njimi.

Na poti v mesto je sedel na vozu in pel. O, že sama misel, da bo spet videl nekaj novega, množico hiš, luči v oknih in izložbah, ljudi iz različnih krajev, malo vrvenja, cerkveni zvonik, konje in kočije, ženske v klobukih in v lepih oblekah! O, o, svet je bil vendar tako lep, da ni mogel ničesar drugega kakor peti. Da le ne bi bil ta prekleti mali papež, Morten, takoj od prvega trenotka, ko so prišli v mesto, tako zelo pazil nanj. "Ola!" je bilo neprenehoma čuti, "pridi zdaj semkaj, Ola." Torej zdaj niti govoriti z ljudmi ne bo smel? "Kaj ne slišiš, človek? Velike novice iz domovine. Svredrup je postal minister."

To je bila velika novica. O tem se je bilo treba pogovoriti. Povsod, kamor je Ola prišel, je srečaval samo imenitne ljudi. "Odkod pa si ti? Iz Birija? Kaj, ni mogoče!" In potem je Ola moral povedati kaj o svojem kraju. Ni bilo lahko tako hitro ločiti se. Če odkloniš požirek žganja, žališ ljudi. In če sam ne daš za požirek, si umazanec. Čudno, kako imenitne ljudi je to pot povsod srečaval.

Tisto jutro, ko se je vseh pet voz spet pričelo premikati v prerijo, je na enem ležal Ola brez zavesti.

Zgodaj je še. Kal Skaret se smehlja v vzhajajoče solnce. Morten je bled. Biti sta se morala s celo gručo ljudi, da sta osvobodila Ola.

Ko so se čez dan ustavili, da bi kosili, so Olova vola izpregli, njega samega pa so pustili, da je ležal in smrčal. Prav tako zvečer. Ali naslednje jutro je bil Ola na nogah še prej kakor drugi. Stal je s slamo v laseh in mežikal in bulil v solnce. In solnce, oddaljeno od njega tisoče milj, celo večnost, je bulilo vanj. Ali si ti to, Ola? Žal mi je, ampak jaz sem.

Seže v žep. Listnice ni. Ali je bil sanjal tisto o majhnih rdečih čeveljčkih za malega? Tako dobro so dišali. Seže v zunanji žep suknje, da, tukaj je eden. Res, kako lep čeveljček. Pa kje je drugi? Išče in išče po vseh žepih, na vozu, v zabojih. Vendar samo eden je.

ODVETNICA — V razpravi o uničenju dela posnetka razgovorov v Beli hiši od 20. junija 1972 je bilo ponovno omenjeno ime odvetnice Jill Wine Vollner, ki je zasliševala Nixonovo osebno tajnico Rose Mary Woods.

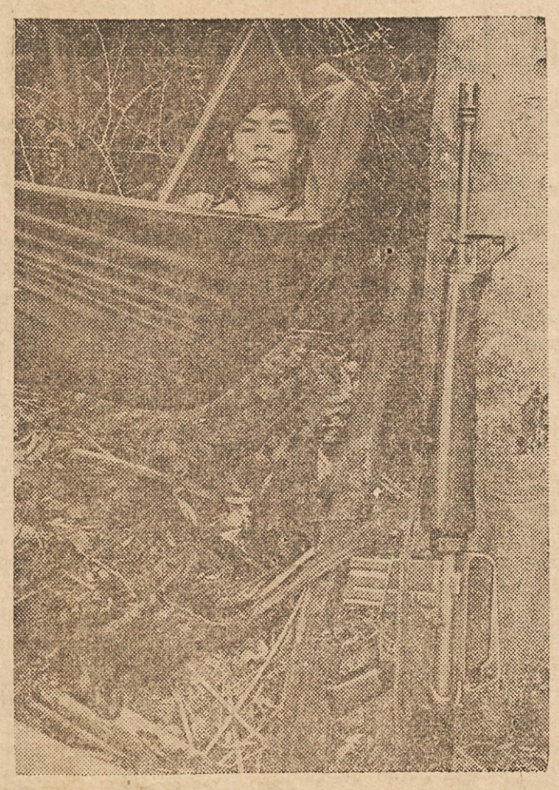

VIDEZ VARA — Južnovietnamski vojak počiva na svojem stražarskem mestu v bližini Kien Duca ob kambodžanski meji. Videz miru, ki ga ustvarja slika, je varljiv. Okoli tega kraja so se vršili v zadnjih tednih najhujši boji od preteklega januarja, ko je bil uradno proglašen konec vojskovanja v Vietnamu.

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

NA JUŽNEM TEČAJU — Pot na južni tečaj nekdaj ni bila lahka in še veliko manj varna. Sedaj imajo ZDA tam stalno Amundsen-Scottovo postajo. Na sliki vidimo letalo s skupino 22 raziskovalcev, ki je prišla zamenjat drugo, katera je vršila tam svoje delo do februarja, pa se sedaj vrača domov.

CHICAGO, ILL.

SEASON'S GREETINGS!

SEASONS GREETINGS
FROM
PARTHENON RESTAURANT
314 S. Halsted 726-2407

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA ZAVAROVALNA ORGANIZACIJA V AMERIKI

- Mi izdajamo najmodernejše celo-življenske in ustanovne (endowments) certifikate za mladino in odrasle od rojstva do 60. leta; vsote so neomejene nad $1,000.
- Naša ugledna bratska organizacija Vam poleg zavarovalnine nudi tudi verske, športne, družabne in druge aktivnosti. Pri nas imate, na primer, priložnost udeležbe pri kegljanju, igranju košarke, itd.; nadalje se lahko udeležite plesov, poletnih piknikov, športnih turnej in božičnih prireditev za otroke.
- SLOVENCI! PRIDRUŽITE SE SLOVENCEM!
- ZAPOMNITE SI — PRI NAS DOBITE OSEBNO POZORNOST!

Za podrobnosti in pojasnila stopite takoj v stik s sledečimi tajniki/tajnicami (ali pa pišite v glavni urad: 351-353 N. Chicago St., Joliet, Ill. 60431).

RALPH GODEC, društvo št. 63, Tel. 524-5201
347 E. Hillsdale Dr., Seven Hills, Ohio

ANNE GROSEL, društvo št. 193, Tel. 531-2083
20260 Blackfoot Rd., Euclid

JOSEPH KOREN, društvo št. 224, Tel. 731-5586
26901 Elinore Road, Euclid

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088
17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

Naznanilo društvenim tajnikom

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu $15.

Društvom, ki imajo mesečni oglas v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asesmenta in druge kratke vesti. Dobijo torej za $15.00 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglas v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotove tudi priložnost za brezplačno objavo društvenih vesti in novic.

- OGLAŠUJTE V / AMERIŠKI DOMOVINI /
- PRIPOROČAJTE / AMERIŠKO DOMOVINO /
- SPOROČAJTE / AMERIŠKI DOMOVINI / OSEBNE NOVICE
- DOPISUJTE V / AMERIŠKO DOMOVINO /
- SPOROČAJTE PRAVOČASNO SPREMEMBO NASLOVA
- PORAVNAJTE PRAVOČASNO NAROČNINO

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

.....

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO